

Kooste kuntia laajasti koskevista digitalisaatioon ja dataan liittyvistä ajankohtaisista sääntelyistä ja hankkeista (2022-)

Jos huomaat virheen tai puutteita, ota yhteyttä niina.erkkila@kuntaliitto.fi.

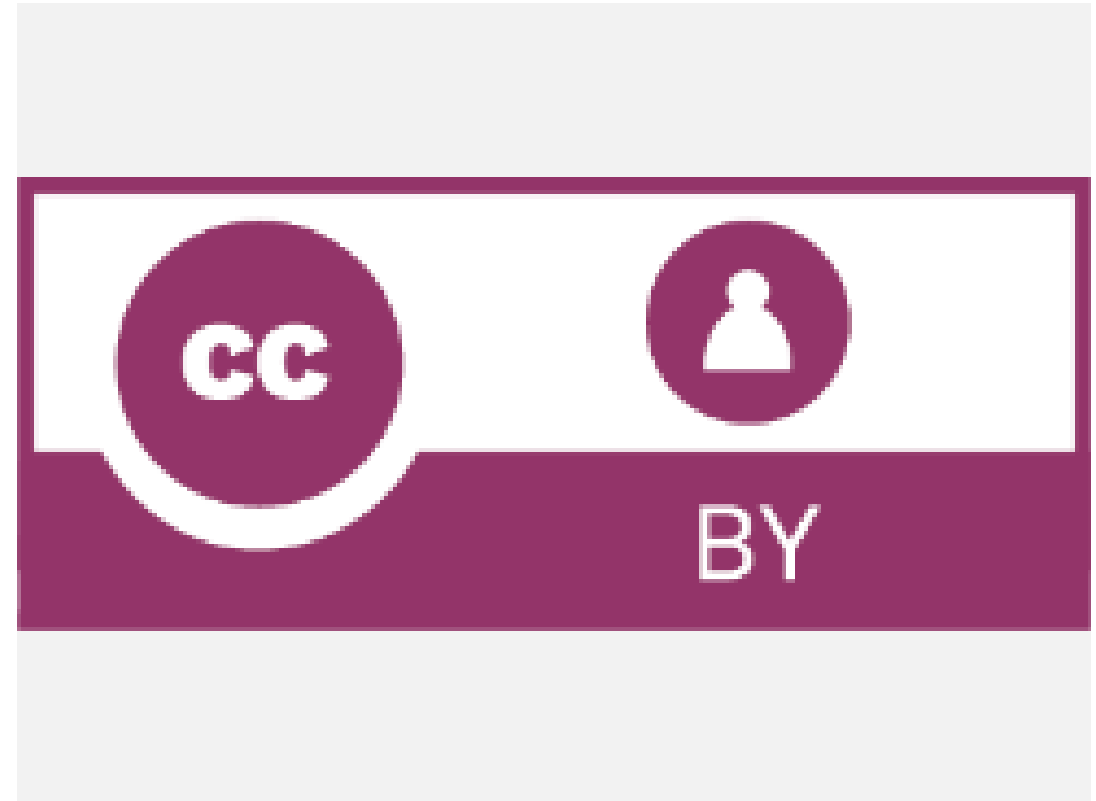
Käyttölupa

Voit:

- Jakaa — kopioida aineistoa ja levittää sitä edelleen missä tahansa välineessä ja muodossa
- Muunnella — remiksata ja muokata aineistoa sekä luoda sen pohjalta uusia aineistoja; missä tahansa tarkoituksessa, myös kaupallisesti.

BY-merkintä = Nimeä (ByAttribution)

- Tekijän nimi, lisenssi ja alkuperäinen julkaisupaikka on mainittava

Kuntia koskevia digitalisaatioon ja dataan liittyviä ajankohtaisia sääntelyitä ja hankkeita

Kansallinen
*Kansallinen toimeenpano
EU-sääntely

Kyberturva ja varautuminen

- 2026 -**
- HE laeiksi viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden arvioinnista annetun lain, tietoturvallisuuden arviointilaitoksista annetun lain sekä turvallisuus selvityslain muuttamisesta
 - Kriittisen infrastruktuurin tietojen avoin jakaminen arvioidaan uudelleen huomioiden kansallinen turvallisuus -hanke (2025-2026)
 - Uusi valmiuslaki
 - Kyberturvallisuusasetuksen päivitys (CSA)

Hallinto ja taloushallinto

- 2026 - Taloushallinto:**
- Liiketoimintatositteiden lainsäädäntö
 - Kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisen ja julkisyhteisöjen ostolaskutietojen julkaisemisen hanke
 - Hankintalainsäädännön uudistaminen
 - Hankintalain uudistus

Opetus ja koulutus

- 2026 -**
- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtakunnallisesta osaamistietovarannosta
 - Lasten ja nuorten digitaalisten laitteiden vapaa-ajan käyttöä koskevat suositukset (2025-2026)
 - Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus (2021-2026)

- 2025**
- Laki eräiden tuotteiden kyberkestävyydestä sekä kyberturvallisuussertifioinnista (CRA)*
 - Laki yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta (CER)*
 - Kybersolidarisuusasetus (CYSOL)
 - Kyberturvallisuuslaki (NIS2)*

- 2024**
- Kyber-kestävyys-säädos (CRA)

- 2022**
- Kyber-turvallisuus-direktiivi (NIS2)
 - CER-direktiivi

- 2022**
- Varhais-kasvatuksen tietovaranto VARDÄ

- 2025**
- Arvonlisävero digitaalisella aikakaudella - uudistus (ViDA)

- 2023**
- Hallinto
 - HETU-uudistus

2022-

- 2026 -**
- Laki tekoälyn ja automatisaation hyödyntämisestä viranomaisneuvonnassa
 - Kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistus
 - HE laiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asiointin tukipalveluista annetun lain muuttamisesta (yksityiset digipostipalvelut)
 - HE Digi- ja väestötietovirastosta annetun lain 3 §:n ja hallinnon yhteisistä sähköisen asiointin tukipalveluista annetun lain 5 ja 25 §:n muuttamisesta
 - HE- Digitalisaation ja tiedon liikkuksen esteiden purkamisen hanke (2024-2027)

- 2025**
- Laki Lupa- ja valvonta- virastosta

- 2024**
- Rakennettu ympäristö:**
- RYTJ-laki
 - Rakennusten energiatehokkuus-direktiivi (EDBP)
 - Energiatehokkuus-direktiivi (EED)

- 2022**
- Liikenne:**
- RTTI-asetus

- 2023**
- Liikenne:**
- ITS-direktiivi

- 2025**
- TE2024-uudistus
 - Koto2024-uudistus (käyttövelvoite Koto-AJ 1.1.2027)

- 2022**
- Datanhallinta-asetus (DGA)

- 2025**
- Komission esitykset:**
- Dataunionistrategia
 - AI Continent Action Plan
 - Apply AI Strategy

- 2024**
- Tekoälysäädös (AIA)
 - Datasäädös (DA)
 - eIDAS -asetuksen uudistus
 - Yhteentoimiva Eurooppa -säädös (IEA)

- Laki tekoälyn ja automatisaation hyödyntämisestä viranomaisneuvonnassa
- Digi ensin -hanke (2024-2027)
- HE ympäristönsuojelulain, vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain ja luonnonsuojelulain mukaisista tietovarannoista

Muu kansallinen digisääntely

- 2025**
- Rakennettu ympäristö:**
- Gigabittiasetus
 - Rakentamislaki
 - Puolustus-omnibus
 - Ympäristö-omnibus
 - European Grids Package

- 2025**
- Liikenne:**
- Laki liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista ja siihen liittyvistä laeista (ITS)*

Rakennettu ympäristö ja liikenne

- 2026 -**
- Rakennettu ympäristö:**
- Vesihuoltolaki
 - GreenData4All-aloite
 - Alueidenkäyttölaki
 - Rakentamisasetus
 - Yhdyskunta-rakentamislaki (2028?)
- Yhdyskuntakehittämis-laki (2028?)**
- Laki energiatehokkuuslain muuttamisesta (EED)*
 - Industrial Acceleration Act

Työllisyys ja kotoutuminen

- 2026 -**
- Cloud and AI Development Act
 - EU yritysloppakomission sääntely (EBW)
 - Omnibus digitaalipaketti
 - Kansallaisia koskeva Omnibus-paketti
- Komission esitykset:**
- Digital Fitness Check
 - The European Open Digital Ecosystem Strategy

EU:n digi- ja data

- 2026-**
- Hallituksen esitykset EU:n digi-/datasääntelyyn liittyen:**
- HE datasäädöksen toimeenpanosta*
 - HE eIDAS-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi*
 - HE eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain muuttamiseksi ja eräiksi muiksi laeiksi (tekoälyasetuksen II vaiheen täytäntöönpano)*
 - HE laiksi eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta*
 - HE datasäädöksen toimeenpanosta*

2022	2023	2024	2025	2026	→ →
EU:n digi- ja data: Datanhallinta-asetus (DGA)		EU:n digi- ja data: - Tekoälysäädös (AIA) - Datasäädös (DA) - eIDAS –asetuksen uudistus - Yhteentoimiva Eurooppa -säädös (IEA)	Komission esitykset: - Dataunionistrategia - AI Continent Action Plan - Apply AI Strategy Muu kansallinen digisääntely: - Laki Lupa- ja valvontavirastosta	Komission esitykset: - Digital Fitness Check - The European Open Digital Ecosystem Strategy EU:n digi- ja data: - Cloud and AI Development Act - EU yrityslompakon sääntely (EBW) - Omnibus digitaalipaketti - Kansalaisia koskeva Omnibus-paketti	Hallituksen esitykset EU:n digi-/datasääntelyyn liittyen: - HE datasäädöksen toimeenpanosta* - HE eIDAS-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi* - HE eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain muuttamiseksi ja eräiksi muiksi laeiksi (tekoälyasetuksen II vaiheen täytäntöönpano)* - HE laiksi eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta* - HE datasäädöksen toimeenpanosta*
Kyberturva ja varautuminen: - Kyber-turvallisuus-direktiivi (NIS2) - CER-direktiivi		Kyberturva ja varautuminen: Kyberkestävyys-säädös (CRA)	Kyberturva ja varautuminen: - Laki eräiden tuotteiden kyberkestävyydestä sekä kyberturvallisuussertifiointista (CRA)* - Laki yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta (CER)* - Kybersolidaarisuusasetus (CYSOL) - Kyberturvallisuuslaki (NIS2)*	Kyberturva ja varautuminen: - HE laeiksi viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden arvioinnista annetun lain, tietoturvallisuuden arviointilaitoksista annetun lain sekä turvallisuusselvityslain muuttamisesta - Kriittisen infrastruktuurin tietojen avoin jakaminen arvioidaan uudelleen huomioiden kansallinen turvallisuus -hanke (2025-2026) - Uusi valmiuslaki - Kyberturvallisuusasetuksen päivitys (CSA)	Muu kansallinen digisääntely: - Laki tekoälyn ja automatisaation hyödyntämisestä viranomaisneuvonnassa - Kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistus - HE laiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain muuttamisesta (yksityiset digipostipalvelut) - HE Digi- ja väestötietovirastosta annetun lain 3 §:n ja hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 5 ja 25 §:n muuttamisesta - HE- Digitalisaation ja tiedon liikkumisen esteiden purkamisen hanke (2024-2027) - Laki tekoälyn ja automatisaation hyödyntämisestä viranomaisneuvonnassa - Digi ensin -hanke (2024-2027) - HE ympäristönsuojelulain, vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain ja luonnonsuojelulain mukaisista tietovarannoista
Liikenne RTTI-asetus	Liikenne ITS-direktiivi	Rakennettu ympäristö: - Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (RYTJ-laki) - Rakennusten energiatehokkuus-direktiivi (EDBP) - Energiatehokkuus-direktiivi (EED)	Rakennettu ympäristö: - Gigabittiasetus - Rakentamislaki - Puolustus-omnibus - Ympäristö-omnibus - European Grids Package Liikenne: - Laki liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista ja siihen liittyvistä laeista (ITS)*	Rakennettu ympäristö: - Vesihuoltolaki - GreenData4All-aloite - Alueidenkäyttölaki - Rakentamisasetus - Yhdyskuntarakentamislaki (2028?) - Yhdyskuntakehittämislaki (2028?) - Laki energiatehokkuuslain muuttamisesta (EED)* - Industrial Acceleration Act	
Opetus ja koulutus: Varhais-kasvatuksen tietovaranto VARDA			Opetus ja koulutus: Osaamispolku - palvelu	Opetus ja koulutus: - Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtakunnallisesta osaamistietovarannosta - Lasten ja nuorten digitaalisten laitteiden vapaa-ajan käyttöä koskevat suositukset (2025-2026) - Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus (2021-2026)	
	Hallinto: HETU-uudistus		Taloushallinto: - Arvonlisävero digitaalisella aikakaudella -uudistus (ViDA) Työllisyys ja kotoutuminen: - TE2024-uudistus - Koto2024-uudistus (käyttövelvoite Koto-AJ 1.1.2027 alkaen)	Taloushallinto: - Liiketoimintatositteiden lainsäädäntö - Kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisen ja julkisyhteisöjen ostolaskutietojen julkaisemisen hanke - Hankintalainsäädännön uudistaminen - Hankintalain uudistus	Hallinto: - Julkisuuslain uudistus - Arkistolain uudistus
2022	2023	2024	2025	2026	→ →

Kuntia koskevia digitalisaatioon ja dataan liittyviä ajankohtaisia sääntelyitä ja hankkeita: EU:n digi- ja datasääntely sekä komission ja hallituksen esitykset

2022	2023	2024	2025	2026	→ →
Datan-hallinta-asetus (DGA)		- Tekoälysäädös (AIA) - Datasäädös (DA) - eIDAS – asetuksen uudistus - Yhteentoimiva Eurooppa - säädös (IEA)	Komission esitykset: - Dataunioni-strategia - AI Continent Action Plan - Apply AI Strategy	- Cloud and AI Development Act - EU yrityslompakon sääntely (EBW) - Omnibus digitaalipaketti - Kansalaisia koskeva Omnibus-paketti	Hallituksen esitykset EU:n digi-/datasääntelyyn liittyen: - HE datasäädöksen toimeenpanosta* - HE eIDAS-asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi* - HE eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain muuttamiseksi ja eräksi muiksi laeiksi (tekoälyasetuksen II vaiheen täytäntöönpano)* - HE laiksi eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta* - HE datasäädöksen toimeenpanosta*
			Komission esitykset: - Digital Fitness Check - The European Open Digital Ecosystem Strategy		

EU:n tavoitteena digitalisaation edistäminen ja yhteentoimivuus, digitaalinen suvereniteetti ja kilpailukyvyn vahvistaminen. Samalla pyrkimys yksinkertaistaa sääntelyä, jotta se ei muodostu esteeksi mm. tavoitteena olevalle kilpailukyvyn vahvistamiselle. Sääntely kiinnittää huomiota mm. datan valjastamiseen ja yhteentoimiviin tietopisteisiin/järjestelmiin.

Kuntia koskevia digitalisaatioon ja dataan liittyviä ajankohtaisia sääntelyitä ja hankkeita: **Kyberturva ja varautuminen**

2022	2023	2024	2025	2026 → →
- Kyber-turvallisuus-direktiivi (NIS2) - CER-direktiivi		Kyber-kestävyys-säädös (CRA)	- Laki eräiden tuotteiden kyberkestävyydestä sekä kyberturvallisuussertifiointista (CRA)* - Laki yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta (CER)* - Kybersolidaarisuusasetus (CYSOL) - Kyberturvallisuuslaki (NIS2)*	- HE laeiksi viranomaisten tietojärjestelmien ja tietoliikennejärjestelyjen tietoturvallisuuden arvioinnista annetun lain, tietoturvallisuuden arviointilaitoksista annetun lain sekä turvallisuus selvityslain muuttamisesta - Kriittisen infrastruktuurin tietojen avoin jakaminen arvioidaan uudelleen huomioiden kansallinen turvallisuus -hanke (2025-2026) - Uusi valmiuslaki - Kyberturvallisuusasetuksen päivitys (CSA)

Kyberturvaan ja varautumiseen liittyen säännellään mm. jäsenmaiden yhteistyöstä kyberkriisien hallinnassa, tuotteiden vaatimustenmukaisuutta, kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä, kyberturvan tason yhdenmukaistamista ja avoimen tiedon suojaamisesta. Uuden valmiuslain osalta vaikutuksia varautumiseen ja poikkeusolojen toimintaan.

Kuntia koskevia digitalisaatioon ja dataan liittyviä ajankohtaisia sääntelyitä ja hankkeita: Rakennettu ympäristö ja liikenne

2022	2023	2024	2025	2026 → →
Liikenne: RTTI-asetus	Liikenne: ITS-direktiivi	Rakennettu ympäristö: - Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (RYTJ-laki) - Rakennusten energiatehokkuus-direktiivi (EDBP) - Energiatehokkuus-direktiivi (EED)	Rakennettu ympäristö: - Gigabittiasetus - Rakentamislaki - Puolustus-omnibus - Ympäristö-omnibus - European Grids Package Liikenne: - Laki liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista ja siihen liittyvistä laeista (ITS)*	Rakennettu ympäristö: - Vesihuoltolaki - GreenData4All-aloite - Alueidenkäyttölaki - Rakentamisasetus - Yhdyskuntarakentamislaki (2028?) - Yhdyskuntakehittämislaki (2028?) - Laki energiatehokkuuslain muuttamisesta (EED)* - Industrial Acceleration Act

Rakennettuun ympäristöön ja liikenteeseen liittyen meneillään paljon tilanteeltaan epävarmoja valmisteluja. Kuntia voi koskea merkittäviä muutos- ja investointitarpeita mm. yhteisiin tietokantoihin ja -malleihin sekä digitaalisiin prosesseihin liittyen esim. paikkatietojen, yleis- ja asemakaavojen sekä tonttijakojen osalta.

Kuntia koskevia digitalisaatioon ja dataan liittyviä ajankohtaisia sääntelyitä ja hankkeita: Opetus ja koulutus

2022	2023	2024	2025	2026	→ →
Varhais- kasvatuksen tietovaranto VARDA			Osaamispolku - palvelu	- Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtakunnallisesta osaamistietovarannosta - Lasten ja nuorten digitaalisten laitteiden vapaa- ajan käyttöä koskevat suositukset (2025-2026) - Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus (2021-2026)	

Opetuksen ja koulutuksen osalta on viime vuosina tullut tietojen tallennusvelvoitteita, joiden osalta päällekkäisyyksiä muiden velvoitteiden ja tallennuspaikkojen kanssa tulee tarkastella. Suositukset lasten ja nuorten digilaitteista on hyvä huomioida esim. nuorisopalveluissa, vaikka siihen ei olekaan suositusten perusteella velvoitetta.

Kansallinen
*Kansallinen toimeenpano
EU-sääntely

Kuntia koskevia digitalisaatioon ja dataan liittyviä ajankohtaisia sääntelyitä ja hankkeita: **Hallinto & taloushallinto**

2022	2023	2024	2025	2026 → →
	Hallinto HETU-uudistus		Taloushallinto: <i>Arvonlisävero digitaalisella aikakaudella -uudistus (ViDA)</i>	Hallinto: - Julkisuuslain uudistus - Arkistolain uudistus Taloushallinto: - Liiketoimintatositteiden lainsäädäntö - Kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisen ja julkisyhteisöjen ostolaskutietojen julkaisemisen hanke <i>Hankintalainsäädännön uudistaminen</i> - Hankintalain uudistus

Hallintoa ja taloushallintoa koskevat merkittävät uudistukset, joista hankintalain uudistus saanut merkittävästi kansallista huomiota. Muut uudistukset koskevat mm. eurooppa normia laskujen muodoksi julkisissa hankinnoissa, ostolaskutietojen vertailukelpoista dokumentointia tietovarantoon, digitaalisen tiedonhallinnan muutosten huomiointia arkistoinnissa ja salassapitoperusteiden muutostarpeiden arviointia.

Kansallinen
*Kansallinen toimeenpano
EU-sääntely

Kuntia koskevia digitalisaatioon ja dataan liittyviä
ajankohtaisia sääntelyitä ja hankkeita:
Työllisyys ja kotoutuminen

2022	2023	2024	2025	2026	→ →
			- TE2024-uudistus - Koto2024-uudistus (käyttövelvoite Koto-AJ 1.1.2027 alkaen)		

Kunnille siirtyi kokonaisvastuu kotoutumisen edistämisestä sekä työllisyyspalvelujen tarjoamisesta. Kunnilla on käyttövelvoite valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin työllisyyspalvelujen osalta 1.1.2025 alkaen ja kotoutumista edistävien palvelujen osalta 1.1.2027 alkaen.

Kuntia koskevia digitalisaatioon ja dataan liittyviä ajankohtaisia sääntelyitä ja hankkeita: Muu kansallinen digisääntely

2022	2023	2024	2025	2026	→ →
			Laki Lupa- ja valvontavirastosta	- Laki tekoälyn ja automatisaation hyödyntämisestä viranomaisneuvonnassa - Kansallisen tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistus - HE laiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain muuttamisesta (yksityiset digipostipalvelut) - HE Digi- ja väestötietovirastosta annetun lain 3 §:n ja hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 5 ja 25 §:n muuttamisesta - HE-Digitalisaation ja tiedon liikkumisen esteiden purkamisen hanke (2024-2027) - Laki tekoälyn ja automatisaation hyödyntämisestä viranomaisneuvonnassa - Digi ensin -hanke (2024-2027) - HE ympäristönsuojelulain, vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain ja luonnonsuojelulain mukaisista tietovarannoista	

EU:n lisäksi myös kansallisena tavoitteena on digitalisaation edistäminen. Toimina on mm. viranomaispostin siirtyminen ensisijaisesti digitaaliseksi, tiedon liikkumisen oikeudellisten esteiden purkaminen, tietosuojalainsäädännön tarkastelu tiedon liikkuvuuden ja julkisten palvelujen järjestämisen helpottamiseksi sekä tekoälyn hyödyntäminen automatisaatiossa. Lisäksi päivitetään mm. rekisterinpitovastuita henkilösuojaan liittyen, kun ympäristönsuojelun tietojärjestelmä korvataan usealla erillisellä tietovarannolla.